

Delo podmorskih čolnov v Srednjem morju.

W.B. Berlin, 16. aprila. V Srednjem morju se je po nanovo došli poročili potopilo: 6 parnikov in 4 ladij na jadri s 40.782 tonami, med njimi dne 6. aprila oboroženi angleški parnik „Spithead“ (4697 ton), določen od Aleksandrije v Colombo, in francoski parnik „Cybelle“ (154 ton), iz Malage v Lisabon z železom; dne 10. aprila neki angleški oboroženi transportni parnik od okroglo 8000 ton težko naložen na voznji v Port Said ter neka angleška pomožna križarka, tipa „Otway“ od okoli 12.000 ton pred Aleksandrijo; dne 11. aprila oboroženi angleški parnik „Imperial Transport“ (4648 ton), od Port Saïda v Malto, začetkom aprila pa po izpovedbah angleških vojnih vjetnikov dva parnika, vsak od okroglo 5000 ton, vsled min.

Šef admiralnega štaba mornarice.

Kdor svojih kurjih oces ne odstrani, mu je vsaka pot muka ter slabi z bolečino tudi celo telo. 502

Bolečin prosta odstranitev kurjih oces

je za vsakogar, ki jih ima, prava blagodat. Nikoli ne moremo dovolj svariti pred izrezavanjem kurjih oces. Lahko vrežemo pregloboko, ne da bi to opazili, noga je vedno izpostavljena prahu in nesnagi, to pride v rano in nešteto slučajev krvnega zastupljenja s smrtnim izidom se je na ta način že zgodilo. Kurja očesa se dajo brez noža lahko, zanesljivo in hitro odstraniti s Fellerjevim turistovskim obličjem z znakom „Elsa“. Obličje za kurja očesa, cena 1 krono, v škaljah 2 kroni, ali Fellerjeva turistovska tinktura z znakom „Elsa“ (tekoča tinktura za kurja očesa, cena 2 kroni). Tisoči turistov, orožnikov, pismonož, vojakov, kmetov in dam, ki nosijo ozke čevlje, kakor tudi vsi, ki so ga rabili, ga priporočajo kot sredstvo, ki najhitreje in zanesljivo odstrani kurja očesa. Dočim odstrani večina drugih sredstev zoper kurja očesa, kakor tudi izrezavanje, piljenje itd. samo gornji del kurjih oces, korenino pa puste, tako da kurja očesa hitro zopet zrastejo, odstranijo prej imenovani izdelki kurja očesa popolnoma s korenino vred. Oba izdelka kakor tudi prašek proti potanju telesa in nog (cena 1 krono), za zavoj in poštino 2 K 30 h več, se naroči pri E. V. Fellerju, lekarnarju, Stubica, Elsa-lrg št. 241 (Hrvatsko).

Dr. Verstovšek in „Straža“ — razkrinkana.

Pred kratkim razkrinkali smo deželnega odbornika in c. k. profesorja dr. Verstovška, ki je na naravnost nečuvani način informiral zgloglasni hujskajoči list „Straža“ in nje tovariša „Gospodarja“, da sta napadla ptujski okrajni zastop v zadevi podpor. Dokazali smo, da je bil dotični sklep ptujskega okrajnega zastopa sklenjen na plenarnem zborovanju z vsemi glasovi slovenskih članov. Dokazali pa smo istotako, da je ta c. k. profesor dr. Verstovšek sam v centralnem odboru c. k. kmetijske družbe glasoval za odpravo podpor gotovim osebam na deželi, da je torej ravno on tisto storil, kar je drugim očital.

Mislili smo, da bodejo tovariši dra. Verstovška možu povedali, kaj pomeni beseda poštenje v politiki; kajti od dr. Verstovška nismo ničesar pričakovali in i zana-prej ničesar takega ne pričakujemo, kar je za honestne ljudi običajno. Zmotili smo se pa tudi glede njegovih prijateljev. Kajti kmalu nato objavila je „Straža“ (št. 22 z dne 16. marca 1916) — samoumevno zopet na informacijo tega c. k. profesorja dra. Verstovška — nekako poročilo iz seje Kmetijske družbe z dne 13. marca. V tem „poročilu“ pravi „Straža“ dobesedno:

„Tudi delovanje ptujskega okrajnega zastopa je bilo v debati, iz katere je bilo spoznati, da zadnjtedenski na-

padi na naše liste imna mariborsko cenzuro niso bili utemeljeni.

Ptujski okrajni zastop zoper živinske cene in podpore.

V seji osrednjega odbora c. k. kmetijske družbe dne 13. marca je vstavil ugleđen kmet Regula, ki ima blizu Gradca veliko posestvo in je zastopnik okrajnega zastopa graške okolice, predlog, ki se glasi: „Ptujski okrajni zastop je poslal okrajnemu zastopu Gradec-okolica in najbrž tudi drugim okrajnim zastopom v deželi dopis s pozivom, da se potegujejo za znižanje cen pri živini, proti kateremu postopanju se čuti centralni odbor Kmetijske družbe dolžnega protestirati... Nato opozarja Regula centralni odbor in okrajne zastope v deželi ter jih prosi, da se odločno izrečejo proti zahtevam ptujskega okrajnega zastopa, ki je na pristanski način nasvetoval, da se ustavi izplačilo družinskih podpor za posestnike“. Ta predlog centralnega odbornika Regule se je sprejel brez ugovora. Gospod Regula je še dopolnil ta predlog s točko, v kateri izreka centralni odbor ptujskemu okrajnemu zastopu radi agrarno-nasprotnega stališča obžalovanje. Vsled posredovanja je Regula to točko umaknil, predno je prišel predlog v razpravo.

Tako sodijo nemški kmetje o kmetoljubnem postopanju ptujskega okrajnega zastopa!

To je seveda zopet najnesramnejša zavijalca, kar se jih more misliti! Vedeli smo takoj, da se gre tukaj za laž in zopet za laž. Kajti ptujski okrajni zastop je pod načelstvom župana g. Orniga ravno zahteval zvišanje živinskih cen, torej ravno nasprotno, kar je trdila podla „Straža“. Čakali smo pa nalašč z odgovorom, dokler ne pride uradno poročilo. Mislili smo tudi, da bode „Straža“ že na pritisk tistih redkih ljudi okoli nje, ki so si še poštenje ohranili, svojo laž popravila. Zmotili smo se! „Straža“ in c. k. profesor dr. Verstovšek sta molčala in se brčkone satansko nad hujskajočo to lažjo veselila. Uradno poročilo pa je izšlo v „Gospodarskem glasilu“ ter v „Landwirtschaftliche Mitteilungen“. In v obeh listih ni bilo niti besedice o tem, kar je „Straža“ s svojim podpihovalcem lagala vernim ovčicam. Že s tem je „Stražina“ lumparija dovolj označena. Vsakdo bo zdaj vedel, koliko je „Straži“ verjeti...

Ali zanimali smo se glede te zadeve naprej in izvedeli sledeče:

Član osrednjega odbora kmetijske družbe, zastopnik iz graške okolice in veleposestnik g. Jožef Regula bil je od ne vemo koga — brčkone bode vedel to g. deželni odbornik in c. k. profesor Verstovšek — napačno informiran, to se pravi, za „nos potegnjen“, češ, da hoče ptujski okrajni zastop živinske cene znižati. G. Regula je pošten nemški posestnik in si seveda niti predstaviti ni zamogel, da bi kdo iz „slovanskih“ nagibov in v hujskajoče namene resnico pačil. Veroval je svojemu informatorju — c. k. profesor Verstovšek že ve, kdo je bil ta informator — in kot kmet je res obžaloval tako nakano. Niti na um mu ni prišlo, da je bil od spodnjestajerskega „vseslovenskega“ človeka — g. dr. Verstovšek že ve, kdo je ta človek — nalagan in opeharjen. Zato je dotični g. Regula, ki je pri celi stvari le vsled svoje lahkomišelnosti in lahkovernosti obsojati, res v centralnem odboru Kmetijske družbe stavil dotični predlog, s katerim se politični lumpi okoli „Straže“ in „Gospodarja“ šopirijo, kakor da bi hoteli rešiti slovensko kmetijstvo pred usodepolnimi zločini ptujskega okrajnega zastopa. G. Regula ni mislil na lumparijo spodnjestajerskih hujskačev, — on je kmetovalec in je veroval svojemu informatorju, — c. k. profesor Verstovšek že ve, kdo je ta informator! Takoj po seji je g. Regula izvedel, da je bil nalagan in osleparjen. Šel je vsled tega k centralnemu odboru Kmetijske družbe in potegnul svojo predlog nazaj ter pro-

sil, da se dotični sklep ne izvrši. Centralni odbor c. k. Kmetijske družbe piše na reč o tej zadevi na vprašanje ptujskega okrajnega zastopa sledeče:

„Slavnemu okrajnemu zastopu ptujskemu. — V odgovoru na tamošnji dopis št. 31. marca 1917, št. 312/1-1917 pošiljam obenem prepis od g. Jos. Regule v središčnega odbora od 13. marca 1917 stavljenega resolucijskega predloga, ki bil sicer kot sklep sprejet, katerega izštev pa je ostala že iz tega vzroka nujno potrebna, ker je medtem g. Regula svoj na temelju nepravilnih informacij stavljeni predlog nazaj potegnil in prosil, da se ga ne izvrši. Gradec, 12. aprila 1917. — Centralni odbor c. k. Kmetijske družbe za Štajersko. Predsednik grof Attems.“

S tem je torej zopet uradno in deželnega glavarja, ki je obenem predsednik c. k. Kmetijske družbe, dokazano, da „Straža“ javnost goljufala, da je njen „informator“ — c. k. profesor Verstovšek že ve, kdo je ta informator! — navadni lažnik in lump, ker je v svrhu politične hujskarije resnično pačil! Okrajni zastop v Ptuj s svojim načelnikom g. Ornigom, ki je že skozi v desetletij neumorno v prid kmetijskega ljudstva deloval, je vse storil, da bi se cene na štajerske živine zvišale na tisto stopnjo, kijo imajo v drugih kronovinah. „Straža“ in njen informator pa je lagala, da je hotel ta zastop cene znižati. Tak lumparija presega že vse meje.

Pa mi se ne vznemirjamo! C. k. profesor Verstovšek bode že razumel, kaj to pride, da se zaradi njega ne vznemirjamo. Saj ga poznamo; in zdaj ga še za nekaj procentov bolje poznamo. Radovedni smo, kaj bode deželni odbor štajerski o tej stvari presodil, kajti iz deželnega odbora se doslej ni čulo ničesar, kar bi oporekalo slabo mnenje. Radovedni smo, kaj bode centralni odbor c. k. Kmetijske družbe rekel, da se ga je na podli našafarbalo in nalagalo, — radovedni smo, kaj bode c. k. profesor Verstovšek odgovoril, kadar ga kdo vpraša, kaj misli o tej stvari...

Za nas je deželni odbornik Verstovšek in z njim „Straža“ ter „Gospodar“ — razkrinkani, nag, — tak, kakršni je...

Mayfarth'ov Separat

v vseh deželah, ki jih potrebujejo, kot najbrž in najcenejši, takoj dobivši

stroj za posnemanje mleka

Izdelovanje na uro ca:	
Št. 0 —	65 litrov
„ 1 —	120—130 „
„ 2 —	220—250 „
„ 3 —	120—130 „

Ilustrirani katalog št. 1087 stonj in franko.

Ph. Mayfarth & Co

Dunaj, II, Taborstrasse 1
fabrike kmetijskih in obrtnih strojev.
Išče se zastopnike.

Razno.

Iz Polenšaka se nam piše z dne 12. la 1917: Velecenjeni gospod urednik! Pnimivo je, kar smo snoči opazovali, da bit

V vašem cenjenem listu v kratkih potezah ne javljam. Okoli 9. ure ponoči nas je povabil gostilničar g. T. Herga v Dornovi, da gremo gledat nenavadni prikazen. Svetilko v roki nam je kazal na desni strani, ko smo stopili iz pivne sobe v lojpo, v višočini, da se lahko z roko doseže „štanjgo“, na kateri je sedelo z glavami obrnjeno k zidu 60 (smo ih presteli po repih, katerih je bilo 120) lastovk. Trdno so bile stisnjene ena poleg druge, tako, da bi niti ena ne imela več prostora zraven. Zato pa so tudi 3 ostale sedele na nižji štanji obrnjene proti nam in tako krotke, da smo jih lahko pogladili z roko, brez da bi se bale. Zdelo se mi je, kakor bi bile vedete pri oni „trupci“, ki se je prenočišča si iskal vsilila v hram. Hlevi so še sedaj v tem mrzlem vremenu povsod zaprti; gostilniška vrata pa so odprta celi dan. Toraj se je ta potna družba spravila pod streho. Od kod je prišla, kam je namenjena — kdo ve? Nisem sentimentalna, a neke posebne vrste čuti so me prešinjali, ko smo to opazovali. Ali so bile te stvarice čez zimo v nam sovražnih deželah? Jeli so preletele fronte? Morebiti so prišle k nam čez nevtralne dežele. Mislim samo: ako bi njim Stvarnik zraven uma, ki ga imajo, podelil tudi dar govora — kaj bi lahko vse razlagale o svojih doživljajih na potovanju! Kaj bode ž njimi danes? Bodo se v Dornovi naselile ali so samo tamkaj prenočile? ...

V Ptujju se vrši sejem sv. Jurja v pondeljek, dne 23. marca. Pričakovati je, da bode ta sejem letos posebno dobro obiskan. Srebrni signalni rog za štajerske pionirje in saperje. Občinski svet ptujski je ednoglasno sklenil, da daruje domačemu pionirskemu bataljonu št. 3 in saperskemu bataljonu št. 3 vsakemu po en srebrni signalni rog v priznanje junaških zaslug jeh vrlih, v svetovni vojni tako krasno odlikovanih vojakov.

Med mašo obkraden. V Zgornji Velici pri Sv. Lenartu sl. gor. vsilil je pred kratkim med 6. in 8. uro zjutraj, ko se je nahajala posestnica Marija Grabušek v cerkvi, neki doslej neznan tat v njeno hišo ter ukradel 700 kron denarja, usnja za podplate pa v vrednosti 260 kron.

* * *

Snežni plazovi na Koroškem. Iz Stalli. M. se poroča: Na veliki petek zrušila se je neka lavina v vasi Latzen Dorf. Radelila se je na tri strani. Pri posestniku Schneiderju podrla se je gospodarsko poslopje in pokopalo 6 glav govede ter eno svinjo. Pri posestniku Keuschnigu je ubil sneg 20 ovce. Od stanovalne hiše je bila sprednja stran razrušena. Pri posestniku Harrer se je min. popolnoma razrušil. Pri Vöslu je tudi gospodarsko poslopje hudo trpelo; drugi dan se je podrla. Ze januarja meseca je v isti vasi neki snežni plaz več mlaiov uničil.

Pobegnili zločinec. Pri okrajni sodnji v Velikovecu bil je zaprt zaradi tatvine jako nasilni tat in vlomilec delavec Franc Kramar. Pred kratkem se mu je posrečilo, pobegniti iz zapore. Upati je, da ga bode roka pravice kmalu zopet zasačila.

Požar. V Celovcu izbruhnil je v vrtu „Musiksaala“ v nekem lesenem poslopju ogenj, ki je poslopje deloma vpepelil. Gasilci so omeili ogenj, ki je bil nevarnost tudi za glavno poslopje. Škoda znaša okoli 5000 kron in je za zavarovanjem krita.

* * *

Naznanilo. Da se skupno delovanje nemškega in slovenskega prebivalstva v naših krajih olajša, da se omogoči brez ozira na jezik za vse sloje potrebno složno gospodarsko delo v naši domovini, objavili bodemo med vojno tudi od slučaja do slučaja nemške članke, ki bodejo dosegali širnejšo javnost in k skupnemu cilju pomagali. Prepričani smo, da bodejo s tem i naši somišljeniki zadovoljni. Kajti nam vsem gre prej kot slej le za blagor domovine!

Uredništvo „Štajerca“.

Prošnje za oprostitev od črnovojne službe. Vsled odredbe domobranskega ministerstva je vse take prošnje odslej vlagati le na ta način, da se pri uradu izpolni posebno tiskovino, kakoršna služi v prvi vrsti v namene ravno vršče se kontrole oprostencev. Kdor je oproščen, oziroma bil oproščen in prosi za podaljšanje oprostite, se mora itak med 10. in 22. aprilom javiti pri tej kontroli, če ne, izgubi pravico in mora dne 30. aprila v vojaške. Taki torej izjavijo svojo prošnjo pri kontrolni zglasitvi. Če niso samostojno oproščeni, marveč kot uslužbenci, mora iti službodajalec z njim v urad, ker mora službodajalec, kateri je pravzaprav tisti, ki prosi za nadaljno oprostitev uslužbenca, zapisnik z lastno roko sopsodpisati. — Osebe, ki sedaj nanovo, t. j. prvokrat prosijo za črnovojno oprostitev, se sicer pri kontroli oprostencev nimajo zglasiti, ker doslej sploh še niso oproščeni. Vendar je pa odredilo domobransko ministerstvo, da se tudi oprostilne prošnje teh odslej vlagajo izključno le še v obliki protokola na isto tiskovino, ki služi pri kontroli oprostencev. Torej morajo tudi taki prosilci, oziroma tudi njih službodajalci priti v urad in podati tam svojo prošnjo na zapisnik ter zapisnik sopsodpisati. Prilog seveda take prošnje odslej ne morejo več imeti. — Na to se občinstvo opozarja, da ne bo več pisalo dolgih kolkovanih prosenj, katere bi mu moral magistrat le vračati.

Izplačilo enkratnih podpor vojaškim vpo-
kojemcem in invalidom. Na podlagi Najvišjega pooblastila z dne 17. marca 1917, se izplačajo vsled izrednih razmer, nastalih potom vojne, za leto 1916, naknadno enkratne podpore v nastopnem pregledu, navedenim osebam: vpoškojemcem, osebam, ki uživajo invalidno penzijo, bivšim pripadnikom armade, vojne armade, vojne morarice, deželnih bramb, vstevši žrebarno branžo, črne vojske, vojaške policijske straže in orožništva, ki uživajo milostno preskrbovalnino, potem v dovam in sirotam teh slednje imenovanih vrst. Do podpore nimajo pravice: a) osebe od petega črnovojnega razreda navzgor, potem od osmega do vstevšega šestega črnovojnega razreda one, ki dobivajo podporo za stanarino, dalje osebe desetega in enajsetega črnovojnega razreda in oficirski in vojaškouradniški aspirantje, ki dobivajo milostni pobojšek na podlagi Najvišje odločbe z dne 16. junija 1915; b) oficirski namestniki in njihovi preostali, ker je za te poskrbljeno primerno z Najvišjo odločbo od 4. decembra 1915; c) moštvo od narednika nizdol, ki je postalo invalidno v sedanjih vojni in preostali takih vojakov, ki so umrli v sedanjih vojni, ker se daje tem osebam, ako so potrebne, v obliki postavnih vadrževalnih prispevkov (državnih podpor) priboljšek k vzdrževalnini; d) moštvo orožništva in vdove in sirote po orožnikih; e) vpoškojenci in invalidi, ki so bili 1. marca 1917 v aktivnem službovanju, in f) vdove in sirote, ki niso dobivale tekom 1. 1916 nikake preskrbovalnine, ali ki ne žive. Podpore se izplačajo na onih mestih, kjer se izplačujejo tekoče vojaške oskrbovalnine. Podpore obrežijo mobilizacijski kredit, postavko: enkratne draginjske podpore.

Vojaško poveljstvo proti ovaduhom. Vojaško poveljstvo poroča: Zadnji čas je znatno narastlo število nepodpisanih ovadeb, ki vsak dan dohajajo vojaškemu poveljstvu in vsebujejo pritožbe o nazdevnih nerednostih vseh vrst. Vojaško poveljstvo je hotelo odpraviti nerednosti kolikor le mogoče, zato je vpoštevalo ovadbe, ako se ni pokazalo že na prvi hip, da so brez vsake podlage. V največ slučajih se je pokazalo, da so ovadbe neutemeljene in niso izvirale iz patriotične vneme, marveč iz osebnih največ ne neoporečnih vzrokov. Vojaško poveljstvo radi tega v bodoče sploh načeloma ne bo reševalo nepodpisanih ovadeb. To velja zlasti o ovadbah, pisanih popačeno ali s strojem, katere so že, na prvi pogled sumljive. V slučajih, ako se pokaže očiten namen obrekovanja, bo vojaško poveljstvo odredilo poizvedbo in kazensko zasledovanje ovaduha. Ovadbe, katerih resničnost pisec zatrdi s svojim podpisom in naznanilom stanovanja, se bodo slejkoprej temeljito preiskale.

Novi vojni minister. K.-B. Dunaj, 18. aprila. Cesar imenoval je generala infanterije Rudolfa Stöger-Steiner von Steinsetten za skupnega vojnega ministra. — General Stöger-Steiner v. Steinsetten bil je leta 1861 v Pernegu na Štajerskem rojen, je absolviral infanterijsko kadetno šolo v Liebenau in bil leta 1880 za lajtnanta v bataljonu poljskih lovcev št. 9 imenovan. Po z izbornim uspehom dokončani vojni šoli je v raznih službah generalnega štaba deloval in je postal leta 1890 hauptman v generalštabnem koru. Že kot hauptman bil je ta izbor no nadarjeni oficir za učitelja v vojni šoli imenovan. Leta 1896 bil je imenovan za majorja v generalnem štabu, ostal do leta 1899 na vojni šoli, prišel potem k službovanju pri četi in postal do leta 1907 prezident komisije za precejevanje aspirantov štabnih oficirjev. Leta 1907 postal je poveljnik infanterijskega regimanta št. 74. leta 1909 pa poveljnik 56. infanterijske brigade ter obenem generalni major. Leta 1910 imenovalo se ga je za poveljnika armadne strelne šole. Že v miru se je z mnogimi odlikovanji njegove zasluge priznalo. Ko je vojna pričela, šel je kot feldmarsallajtnant s 4. infanterijsko divizijo na bojišče. Odlikoval se je zlasti pri našem protiranju v južni Poljski začetkom

vojne. Imel je v vseh bojih uspeh. Kmalu po vojni napovedi Italije postal je branitelj Goranske. Zaman so Italijani njegove postojanke naskakovali. Novoimenovani vojni minister ima mnogo zaslug, visoko vojaško znanje in bode vsekakor izborna deloval pri odločitvah bojih.

Zahvala.

Ob bridki izgubi naznanjamo, da nam je dragi mož in ljubljani oče

Hans Toplak

trgovec, posestnik, ud c. kr. vojnega društva in ud občinskega zastopa

pri Sv. Lovrencu v Sl. goricah, v starosti 39 let dne 6. aprila 1917 po dolgi mučni bolezni, spreviden z svetimi zakramenti, mirno v Gospodu zaspal.

Najsrčnejša hvala čast. duhovščini za tolažljive besede in boleznin in za vodstvo pogreba, nadalje slavnemu domačemu učitelstvu in učitelstvu iz Polenšaka, c. kr. orožništvu in c. kr. vojnemu društvu, pevcevm za milo petje doma in na grobu ter vsem sorodnikom, znanec in občinstvu in vsem, ki so ga spremlili mnogoštevilno k večnemu počitku. Najlepša hvala!

Sv. Lovrenc v Slov. Gor. dne 9. aprila 1917.

164

Žalujoči ostali.

Išče se zgodnji in poznejši krompir.

Večje podjetje želi takoj pogodbo skleniti za dobavo 3 vagonov zgodnjega in 20 vagonov poznega krompirja na podlagi postavnega dovoljenja, žetve 1917, direktno od proizvajalca. Tudi sklepe manjših množin se sprejmejo. Takojšnje ponudbe pod „B. L. St.“ na „Štajerca“.

166

Ženitna ponudba.

Vdova s 6 odraslimi otroki in lepim posestvom na deželi, v bližini Ptujja, želi se poročiti z vdovcem, ki ima najmanj 1500 kron gotovega premoženja. Naslov pove uprava tega lista.

157

Radi obrta želim kupiti ali v najem vzeti

 malo posestvo

s hišnim stanovanjem 2—3 orala zemlje v smeri proti urbanski fari ali pa blizu Ptujja. Ponudbe pod „Malo posestvo 38“ na upravo tega lista.